

XXXVIII Międzynarodowa Konferencja „Europa Karpat”

Karpacz, 3-5.09.2024

miejsce: sala 6.26

PROGRAM

**EUROPA
KARPAT**

XXXVIII Konferencja Europa Karpat

Karpacz, 3-5 września 2024

KARPATY – GÓRY, KTÓRE ŁĄCZĄ

miejsce: sala 6.26

wtorek, 3 września

13:00-14:10 Sesja plenarna Forum Ekonomicznego

14:00 emisja filmu Skarby Via Carpathia

14:15 Otwarcie konferencji

Marek Kuchciński, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Przewodniczący Rady Programowej Europy Karpat

Panel I

14:20-15:20 Czy państwa Europy Środkowej obronią się przed kryzysami UE?

Zarówno z pandemii, jak z szoku energetycznego ostatnich lat, państwa Europy Środkowej generalnie wyszły oborną ręką, o czym świadczy chociażby szybko przywrócony wzrost gospodarczy i powrót do niskiej inflacji. Konsekwencje rosyjskiej agresji na Ukrainę, pakt migracyjny oraz polityki sprzyjające deindustrializacji i deagrarnizacji UE, niestabilność wewnętrzna wielu państw Europy Środkowej, kryzys współpracy wyszehradzkiej i trójmorskiej – tworzą jednak całkowicie nową sytuację i rodzaj trudne, a może nawet więcej niż trudne wyzwania. Czy i w jaki sposób można im sprostać?

Moderator: Jacek Karnowski, Redaktor Naczelny Tygodnika „Sieci”, Fratria, Polska

Gość specjalny: Mateusz Morawiecki, Prezes Rady Ministrów (2017-2023), Polska

Paneliści:

1. Bogdan Rzońca, Poseł, Parlament Europejski, Polska
2. Markijan Malski, Dziekan Wydziału Stosunków Międzynarodowych, Lwowski Uniwersytet Państwowy im. Iwana Franki, Ukraina
3. Jan Majchrowski, Profesor, Uniwersytet Warszawski, Polska
4. Péter Törösi, Dyrektor Operacyjny Centrum Praw Podstawowych, Węgry
5. Maciej Szymanowski, Współzałożyciel Forum Polsko-Czeskiego oraz Instytutu Wacława Felczaka, wykładowca akademicki, Polska

Panel II

15:30-16:30 Ludzie Wolności Europy Karpat.

János Esterházy, József Eötvös, Jan Kollár, Ľudovít Štur, Josef Dobrovský, František Palacký, József Antall, Aleś Bialacki, Václáv Havel, Janez Janša, Vytautas Landsbergis, Jan Patočka, Ryszard Siwiec, Milan Štefánik, Karol Wojtyła i inni w procesie budowania wolności i demokracji.

Partner: Przemyskie Towarzystwo Kulturalne

Moderator: Grzegorz Górny, Prezes Zarządu, Fundacja Polska Wielki Projekt, Polska

Paneliści:

1. Włodzimierz Bernacki, Senator, Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
2. Piotr Babinetz, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
3. Ihor Cependa, Rektor, Podkarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka, Ukraina
4. Karol Nawrocki, Prezes, Instytut Pamięci Narodowej, Polska
5. Klára Mándli, Członek Komisji Rewizyjnej, Fundacja im. Wacława Felczaka, Węgry
6. Leonardas Vilkas, Tłumacz, publicysta, członek Litewskiej Ligi Wolności, Litwa
7. Miklós Mitrovits, Instytut Studiów Środkowoeuropejskich, Pracownik Naukowy, Narodowy Uniwersytet Służby Publicznej, Węgry

Panel III

16:40-17:55 Strategia geopolityczna dla Europy Środkowej

Ukraina rozpaczliwie broni się przed pełnoskalową zbrojną agresją Rosji. Stany Zjednoczone mają w perspektywie utratę statusu Jedyne Mocarstwa. Chiny już jakiś czas temu zdecydowały, że ponownie wysyłają „okręty” na podbój Świata. Europa zmierza w praktyce do stanu Europy „od Gibraltaru do Władywostoku” pod egidą Moskwy z lokalnym udziałem Berlina. Narody europejskie powoli zaczynają rozumieć, że mogą znaleźć się w geopolitycznej pułapce. Jak z niej wyjść? Jak się bronić?

Moderator: Piotr Naimski, Członek Rady Fundacji, Fundacja Archiwum Jana Olszewskiego, Polska

Paneliści:

1. Adrienne Körmendy, Emerytowana Dyplomatka, była Konsul Generalna Węgier w Krakowie, Konsulat Generalny Węgier w Krakowie, Węgry
2. Antoni Macierewicz, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
3. Andrius Tučkus, Przewodniczący Rady Sąjūdis, Litwa
4. Marek Zieliński, Dziennikarz, Publicysta, Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich, Polska

18:05-19:05 sesja plenarna Forum Ekonomicznego

19:15-20:15

Rada Programowa Klubów Europy Karpat

środa, 4 września

10:00-11:00 Sesja plenarna Forum Ekonomicznego

Panel IV

11.10-12.10 Karpacka Marka Makroregionalna.

Promowanie regionu, takiego jak makroregion Karpat, wymaga zintegrowanego podejścia, które uwzględni unikalne cechy geograficzne, kulturowe, historyczne i przyrodnicze regionu oraz potencjał gospodarczy.

Promocja makroregionu powinna opierać się na współpracy samorządów i przedsiębiorców oraz odpowiadać na zrównoważony charakter rozwoju regionu. Warto oprzeć się na doświadczeniu makroregionu alpejskiego, który z powodzeniem realizował współpracę władz regionalnych i firm.

Partner: Samorząd Województwa Podkarpackiego

Moderator: Małgorzata Jarosińska-Jedynak, Członek Zarządu, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Polska

Paneliści:

1. Łukasz Smółka, Marszałek, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Polska
2. Jerzy Kwieciński, Ekspert Europy Karpat, Polska
3. Simion Crețu, Dyrektor Generalny, Agencja Rozwoju Regionalnego Centrum, Rumunia
4. Klára Mándli, Członek Komisji Rewizyjnej, Fundacja im. Wacława Felczaka, Węgry
5. Adelio Debenedetti, Twórca marki ManferratoExplorer, Włochy

Panel V

12:20-13:20 Europo – co dalej?

Zrozumieć Unię Europejską. Czy Europejczycy rozumieją politykę UE? Mechanizmy podejmowania decyzji; instytucje UE. Europa suwerennych państw, czy państwo „EUROPA”? Migracje, praworządność, superpaństwo.

Moderator: Zdzisław Krasnodębski, Przewodniczący Rady Programowej, Fundacja Polska Wielki Projekt, Polska

Paneliści:

1. Krzysztof Szczucki, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
2. Francesco Giubilei, Prezes, Nazione Futura, Włochy
3. Tomasz Grzegorz Grosse, Profesor, Uniwersytet Warszawski, Polska
4. Bernard Bourdin, Profesor, Uniwersytet Katolicki w Paryżu, Francja
5. Rafał Ziemkiewicz, Pisarz, Polska

Panel VI

13:30-14:45 Prezentacja pt.: *Plany transformacji Ukrainy*

Zaktualizowany raport opublikowany przez rząd Ukrainy, Grupę Banku Światowego, Komisję Europejską i ONZ zakłada, że na dzień 31 grudnia 2023 r. całkowity koszt odbudowy w Ukrainie wyniesie 486 mld USD w ciągu następnej dekady.

Jednocześnie, Ukraina nie ma odpowiednich kompetencji do sprawnego planowania i zarządzania tak dużym wolumenem środków, a od tempa i sprawności działań w odbudowie kraju i jego transformacji może zależeć to, czy utrzyma się w społeczeństwie ukraińskim proeuropejski zryw.

Odbudowa infrastruktury jest niezwykle istotna, ale równie kluczowe jest pokazanie wizji rozwoju i zmiany kraju. Od pokazania celu, jakim jest członkostwo w Unii Europejskiej i NATO, i ścieżki dojścia do tego celu, zależy również powodzenie obecnej wojny.

W powojennej odbudowie będą dominowały fundusze z Zachodu, których dysponenci potrafią zadbać o przejrzystość struktur, o przebieg przetargów.

Już teraz zatem niezbędne jest zaplanowanie transformacji Ukrainy. Strategia ta powinna holistycznie uwzględniać nie tylko bieżące potrzeby związane z odbudową, ale i wyznaczać długofalowe cele transformacji kraju na poziomie nie tylko instytucjonalnym, ale i w zakresie budowy nowoczesnej gospodarki i społeczeństwa obywatelskiego.

Moderator: Jerzy Kwieciński, Ekspert Europy Karpat, Polska

Paneliści:

1. Marcin Przydacz, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
2. Markijan Malski, Dziekan Wydziału Stosunków Międzynarodowych, Lwowski Uniwersytet Państwowy im. Iwana Franki, Ukraina
3. Jānis Bordāns, Prezes Zarządu Iustitia et Securitas, Łotwa
4. Yaroslav Romanchuk, Adwokat, Partner Zarządzający EUCON GRUPA PRAWNICZA, Ukraina
5. Mychajlo Charij, Koordynator, Narodowe Forum "Transformacja Ukrainy", Ukraina

Panel VII

14:55-15:55 Inicjatywa Trójmorza. Rozwój gospodarki i infrastruktury Europy Środkowej

Od 2004 roku kraje Europy Środkowo-Wschodniej doganiają średnią UE w zakresie rozwoju gospodarczego. W 2004 PKB per capita w krajach EŚW wstępujących wtedy do UE wynosił 56% średniej UE. Obecnie jest to około 80%. Jednak wraz z doganianiem Europy Zachodniej stopniowo zanikają dotychczasowe motory wzrostu oparte chociażby na taniej sile roboczej. Niezbędne jest znalezienie innych impulsów gospodarczych.

Wyzwanie to jest za duże, żeby każdy kraj poradził sobie z nim samodzielnie, dlatego niezbędna jest współpraca. Taka strategia współpracy gospodarczej krajów EŚW powinna opierać się na wspólnych celach, takich jak zwiększenie konkurencyjności gospodarczej, zrównoważony rozwój, integracja z globalnymi rynkami oraz poprawa jakości życia obywateli. Dobrym mechanizmem do wspólnych działań jest inicjatywa Trójmorza, która koncentruje się na zacieśnianiu więzów na wielu płaszczyznach poczynając od wspólnych projektów infrastrukturalnych po wspieranie rozwoju innowacyjności i nowych technologii.

Partner: Samorząd Województwa Lubelskiego

Moderator: Jerzy Kwieciński, Ekspert Europy Karpat, Polska

Paneliści:

1. Jarosław Stawiarski, Marszałek, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Polska
2. Andrzej Adamczyk, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
3. Jerzy Polaczek, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
4. Kamil Šaško, Pierwszy Sekretarz Stanu, Ministerstwo Gospodarki, Słowacja
5. Yaroslav Romanchuk, Adwokat, Partner Zarządzający EUCON GRUPA PRAWNICZA, Ukraina
6. Bernadett Petri, Dyrektor Zarządzająca, Węgierska Agencja promocji inwestycji, Węgry

Panel VIII

16:05-17:05 Parlamenti narodowe a plany integracyjne UE

W dyskusji o przyszłości Unii Europejskiej pojawia się pytanie, czy rozstrzygnięcia przyjęte w Parlamencie Europejskim mają być obowiązujące w parlamentach krajowych.

Jakie kompetencje parlamentów narodowych może przejąć PE? Czy może zdecydować o unifikacji ich regulaminów?

Czy wybory do PE mogą w przyszłości zastąpić wybory do parlamentów narodowych?

Czy wyborcy np. w Czechach będą głosować na kandydata mieszkającego np. w Danii czy we Włoszech?

Czy w postępującym procesie integracji rola parlamentów narodowych nie zostanie sprowadzona do poziomu samorządowych sejmików?

Moderator: Ryszard Terlecki, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska

Paneliści:

1. Barbara Bartuś, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
2. Rita Tamašunienė, Deputowana, Seimas, Litwa
3. Marek Kuchciński, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
4. Tomasz Zieliński, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
5. Jerzy Polaczek, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
6. Roman Fritz, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
7. Andrzej Klarkowski, Socjolog, Psycholog społeczny, Polska

17:15-18:15 sesja plenarna Forum Ekonomicznego

Panel IX

18.25-19.25 20 lat polskiego rolnictwa w UE. Jaka jest przyszłość polskiej prowincji?

W ostatniej dekadzie polska wieś przeszła kilka istotnych zmian, które miały wpływ zarówno na jej strukturę społeczną, kulturową jak i na rozwój infrastruktury i gospodarki lokalnej. Szybko rozwijające się rolnictwo pozostaje podstawowym sektorem gospodarki wiejskiej, jednak powszechność nowych technologii zmienia styl życia na wsi, pozwala mieszkańcom na pracę zdalną. Poprawił się dostęp do edukacji i kultury, a popularną

odmianą wypoczynku okazała się agroturystyka. Z drugiej strony rzucającym się w oczy problemem wsi jest starzenie się jej mieszkańców czy, spowodowana brakiem perspektyw rozwoju, pracy oraz słabością opieki medycznej, emigracja młodych ludzi do miasta. Jak wykorzystać pozytywne zmiany zachodzące na prowincji? Jak odwrócić negatywne tendencje?

Moderator: Teresa Pamuła, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska

Paneliści:

1. Anna Paluch, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
2. Krzysztof Cieciora, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
3. Bożena Ryczan, Starosta, Starostwo Powiatowe w Przemyślu, Polska
4. Krystyna Wróblewska, Dyrektor Podkarpacki Zespół Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie, Polska
5. Bogdan Bartnicki, Przewodniczący Sejmiku Województwa, Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Polska
6. Roman Sobiecki, Instytut Rynków i Konkurencji, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Polska

czwartek, 5 września

10:00-11:00 sesja plenarna Forum Ekonomicznego

Panel X

11.10-12.10 Młodzi liderzy Europy Karpat

Młodzi ludzie są przyszłością Europy Karpat. Dlatego ważne jest, aby słuchać ich pomysłów. Co młodzi liderzy sądzą o utworzeniu międzyrządowej „Rady Rządów Karpaccich”? Czy nadszedł czas, aby ożywić ideę „Karpackiego Zgromadzenia Parlamentarnego”? Czy może powstać „Strategia UE dla regionu karpackiego”? Czy należy ustanowić „Karpacki Fundusz Inwestycyjny” w celu wypełnienia luk infrastrukturalnych? W tym panelu młodzi liderzy karpaccy będą dyskutować o tym, jak region mógłby wyglądać w 2030, 2050 i 2100 roku.

Partner: Przemyskie Towarzystwo Kulturalne

Moderator: Dénes András Nagy, Koordynator odpowiedzialny za Europę Środkową i Wschodnią, Centrum Praw Podstawowych, Węgry

Paneliści:

1. Łukasz Kmita, Poseł, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Polska
2. Predrag Rajić, Doradca Premiera Republiki Serbii, Ekspert Instytutu Stabilności Społecznej, Serbia
3. Dóra Hidas, Sekretarz Międzynarodowy, Fidelitas, Węgry
4. Sébastien Meuwissen, Pracownik wizytujący, Centrum Praw Podstawowych, Polska/Belgia
5. Viktória Lilla Pató, Wiodący Ekspert, Węgierska Agencja promocji inwestycji, Węgry

WSPÓŁORGANIZATORZY I PARTNERZY:

Patronat Marszałka
Województwa Lubelskiego
Jarosława Stawiarskiego